

Pasakas bērniem un pieaugušajiem

Nez vai sastapsim cilvēku, kurš nav lasījis vai vismaz klausījis pasakas. Cilvēkus vienmēr ir interesējuši aizraujoši notikumi, dzīvesstāsti un līdzcilvēku pieredze. Senāk, kad nebija masu saziņas līdzekļu, cilvēki pulcējās kopā lai stāstītu un klausītos. Mūsdienu cilvēki daudz brīvā laika pavada pie televizora- skatās piedzīvojumu, šausmu vai citas filmas vai arī lasa- romantisko literatūru, detektīvus u.c., bet arī tas ir veids kā izdzīvot grūtu pieredzi un rast atbildes uz neskaidriem jautājumiem.

Daļa cilvēku noteikti sacīs, ka pasakas domātas bērniem, daļēji tam var piekrist, tomēr ar pasakas palīdzību iespējams piekļūt tām zināšanām mūsos, kuras dus dziļi apslēptas un netiek izmantotas. Šīs zināšanas mums nepieciešamas nevis ikdienā, bet grūtos dzīves brīžos, kad mēģinām atrast atbildes uz sev neskaidrajiem jautājumiem. Ikvienā pieaugušā cilvēkā ir „bērna jeb radošā” daļa, kas meklē šīs atbildes, tieši tādēļ var teikt, ka pasakas ir piemērotas un vēlamas cilvēkiem jebkurā vecumā. Pasakas, tāpat kā filmas un romāni, ir cilvēku iztēles auglis, kas satur ikvienam no mums adresētus vēstījumus, ko īstā brīdī varam izmantot.

Daudzi vecāki ir neizpratnē: kāpēc bērns jau kuro reizi prasa palasīt vienu un to pašu pasaku? Viņš to jau pat no galvas zina? Visticamāk, bērnu tik spēcīgi aizrauj pasakas notikumi, ka viņš grib šos iesaistus (jūtas) pārdzīvot arvien no jauna. Šīs izjūtas bērna augšanas procesā ir ļoti nepieciešamas, jo bagātina viņa personības veidošanos. Bez tam, iespējams, konkrētā, daudz reižu lasītā pasaka neapzināti ļauj risināt bērna šībrīža iekšējās problēmas un palīdz rast atbildes uz nozīmīgiem jautājumiem. Tas ir līdzīgi, kā pieaugušie mēdz vairākkārt pārlasīt kādu sev īpaši mīļu grāmatu un atkārtoti noskatīties filmu. Klausoties pasaku bērni „uzsūc” tās filozofisko jēgu, attiecību stilus un uzvedību modeļus, vēlāk tos izspēlējot rotaļās ar draugiem. Būtiski, ka pasakas jēgas uztvere notiek vairāk neapzināti, t.i. simboliskā līmenī. Ar pasaku palīdzību bērni sāk izprast tādas neviennozīmīgus un sarežģītus augstākās morāles jēdzienus kā godīgums, taisnīgums, patiesība u.c.

Var droši apgalvot, ka pasakas ir veids kādā mūsdienu cilvēki saņem gadsimtos krātās zināšanas. Tās ir dziļas un patiesas zināšanas ne tikai par pašu cilvēku un attiecībām, bet arī par visu apkārtējo pasauli. Mūsdienās ir daudz pētnieku, kas cenšas ieraudzīt pasakās apslēpto dziļāko jēgu un parādīt to līdzcilvēkiem. Pasakas satur unikālu informāciju par dzīves procesu dinamiku, tajās var atrast pilnīgu cilvēka problēmu klāstu un arī to risinājuma ceļus. Bērībā klausoties pasakas cilvēks zemapziņā izveido zināmu simbolisku „dzīves situāciju krātuvi”. Nepieciešamības gadījumā šī krātuve aktivizējas, ja šāda nepieciešamība nerodas, tad krātuve netiek izmantota.

Lasiet pasakas saviem bērniem, mazbērniem, nav svarīgi vai tās ir tautas vai autoru pasakas, jo vajadzību „uzkrāt” un pielietot šīs zināšanas izjūt gan veci, gan jauni.

Materiāls sagatavots pēc Т.Д.Зинкевич-Естигнеева, Практикум по сказкотерапии, 2000